

David R. Reid

Drie testen voor de mannen van Gideon

‘Maar de HERE zei tot Gideon: Nog is er te veel krijgsvolk; doe het afdalen naar het water, dan zal Ik hen daar voor u schiften (of: beproeven)’.

Richteren 7:4

Iedere student heeft met tentamens en examens te maken. Dat is niet altijd prettig, maar je kunt je er in ieder geval op voorbereiden. Wat echt vervelend is, zijn *onaangekondigde* testen waaraan sommige leraren je onderwerpen. Dan kun je door de mand vallen, als blijkt dat je er niets vanaf weet. Vanuit het oogpunt van de leraar gezien, is zo’n onverwachte test echter juist een goed middel om te kijken wie nu eigenlijk de serieuze studenten zijn en wie niet. Dit soort testen laten precies de zwakke plekken zien, en vele maskers vallen af.

De school van God

Wist je dat God soms onaangekondigde testen geeft? Wij noemen dat ook wel beproevingen van ons geloof. Iedere christen die groeit in het geloof is in de school van God, en hij of zij wordt op de proef gesteld door de hemelse Leraar. Soms zijn het kleine vragen die wij moeten beantwoorden, maar het kunnen ook enorm moeilijke vragen zijn. Het kan zo zijn dat wij volkomen onverwacht getest worden – in allerlei situaties van het leven. Maar God weet wat Hij doet en Hij ziet hoe wij het ervan afbrengen. Het hoort bij het ‘opvoeden’ van Zijn kinderen.

In Richteren 7 hebben wij het verslag van drie onverwachte ‘testen’, die God Zijn volk liet ondergaan in de dagen van Gideon. Er waren toen richters of rechters in Israël, er was nog geen koning die het volk regeerde. Gideon was één van die richters en hij werd door God gebruikt om de Israëlieten te verlossen van de Midjanieten, een machtige vijand die leefde ten oosten van de Jordaan. Zij hadden een bijzondere manier om Israël onder de duim te houden. Elk voorjaar kwamen zij met talloze ruiters op kamelen om het land te verwoesten en het veldgewas te vernielen. Zij lieten geen leeftocht over in Israël, ook geen schaap, geen rund of ezel. Dit ging zeven jaar lang achter elkaar door, zodat Israël zeer verarmde door toedoen van de Midjanieten (Richt. 6:1-6).

Geen wonder dat vele Israëlieten de vlucht namen en zich verborgen in holen en schuilplaatsen in het gebergte, zodra de Midjanieten oprukten en het land binnenvielen. Geen wonder ook dat de Israëlieten ten slotte tot de Here riepen om verlossing en bevrijding. Dat was overeenkomstig Gods bedoeling. Hij had het toegelaten dat Zijn volk – dat deed wat kwaad was in Zijn ogen – werd overheerst door de Midjanieten. Na zeven jaar tuchtiging kwamen zij tot inkeer en riepen zij tot God. Het doel van Gods (opvoedende) tucht is altijd om eigenzinnige harten tot Hem terug te brengen (vgl. Hebr. 12:3-11).

De eerste onverwachte test

De Midjanieten waren opnieuw de Jordaan overgestoken om het land te plunderen, maar toen gebeurde er iets onverwachts. God ging aan het werk. De Geest des Heren vervulde Gideon en hij blies op de bazuin en riep de Israëlieten op om hem te volgen in de strijd tegen de vijand. Deze oproep kwam van Godswege, het was Zijn roepstem. Het was de eerste onverwachte test en wij zouden die kunnen omschrijven als de 'Wie geeft er antwoord' proef. Eerst werd de familie van Gideon opgeroepen, de Abiëzrieten, daarna zijn eigen stam Manasse en ten slotte ook de stammen eromheen: Aser, Zebulon en Naftali (Richt. 6:33-35).

Velen reageerden positief, maar niet alle strijdbare mannen voegden zich bij Gideon. Ongetwijfeld waren er in deze vier stammen méér mannen dan de tweëndertigduizend strijders die gehoor gaven aan Gods roepstem (Richt. 7:3). Er waren vast wel goede redenen te noemen om niet op te trekken. Er waren allerlei excuses te bedenken. 'Het is toch een hopeloze zaak!' 'Waarom zou ik Gideon gehoorzamen?' 'Ik heb het te druk met andere dingen!' 'Laten de andere stammen ook hun verantwoordelijkheid nemen!'

Ook in onze dagen wordt er verschillend gereageerd op Gods roepstem. De vijand van de zielen doet zijn verwoestende werk in onze omgeving, ons werk, onze scholen, onze gezinnen, onze buurt. Morele normen en waarden gaan verloren. Te midden van dat alles roept God ons tot de geestelijke strijd. Horen wij Zijn roepstem? Reageren wij op de 'Wie geeft er antwoord' test? Wij kunnen de strijd niet alleen overlaten aan zendingswerkers of mensen met een speciale bediening. Wij hebben allemaal onze eigen verantwoordelijkheid. Wat doen wij in onze omgeving, onze buurt, ons werk? Worden wij actief in de strijd, of gaan wij naar onze schuilplaatsen waar wij menen veilig te zijn voor de aanvallen van de tegenstander? Op die manier kan hij doorgaan met zijn werk; en bovendien slagen wij dan niet voor het eerste onverwachte examen dat God ons afneemt.

De tweede onverwachte test

Daarna zien wij in Richteren 7 een tweede proef, die omschreven zou kunnen worden als de 'Wie is er bang' test. De directe aanleiding hiertoe was dat Israël God de eer niet zou geven voor de overwinning, maar zou roemen in eigen kracht en zeggen: 'Mijn eigen hand heeft mij verlost' (Richt. 7:2). Daarom werd de legermacht verkleind en moest iedereen die bang was en beefde, teruggaan naar huis. Dit was trouwens in overeenstemming met de wetten van Mozes, die al veel eerder een dergelijk voorschrift had gegeven (Deut. 20:8).

Het bleek dat heel veel mannen deze toets niet konden doorstaan. Er keerden tweeëntwintigduizend van het krijgsvolk terug, zodat er slechts tienduizend overbleven. Toch was het eigenlijk wel begrijpelijk. De Midjanieten hadden een geweldige overmacht. Zij hadden zich gelegerd in de vlakte van Jizreël en waren 'talrijk als sprinkhanen, en hun kamelen waren ontelbaar, talrijk als het zand aan de oever der zee' (Richt. 7:12). Vanaf de heuvels aan de zuidkant van deze grote vallei hadden de mannen van Gideon een goed zicht op de vijand. Ze zullen wel hebben gedacht: 'Waar beginnen we aan?' 'Moeten we dat leger verslaan?' 'Dat is onmogelijk! Het is beter om ervandoor te gaan!' Welnu, die kans kregen ze dus. Ze hoefden niet lang te wachten. God Zelf liet iedereen die bang was naar huis gaan. Meer dan twee-derde deel van Gideons leger keerde terug! Ze hadden niet in de gaten dat ze de test niet hadden doorstaan!

God gebruikt nog steeds de 'Wie is er bang' test om ons geloof op de proef te stellen. God dwingt ons niet om te vechten als we bang zijn en liever teruggaan naar onze schuilplaatsen. Maar Hij stelt ons wel op de proef. Willen wij de confrontatie met de vijand aangaan? Willen wij een duidelijk standpunt innemen, ook al betekent dat misschien dat wij alleen komen te staan? Hoe is het op ons werk of op school? Houden wij vast aan de morele waarden van de Schrift, zelfs als niemand rekening ermee wenst te houden? Daar is niet alleen moed voor nodig, maar ook een geloof dat door God is getest.

De derde onverwachte test

Maar er volgde nog een onverwacht 'examen' voor de trouwe volgelingen van Gideon, die waren overgebleven na de eerste testen. De tienduizend dappere soldaten die achterbleven, werden onderworpen aan de 'Wie is er waakzaam?' test. Deze proef vond plaats bij de waterbron waar zij zich hadden gelegd. Deze mannen hadden geen idee van het feit dat de manier waarop zij van het water zouden drinken, van doorslaggevend belang zou zijn voor hun militaire loopbaan. Toch was het een veelzeggende test, die aangaf of zij echt op hun hoede waren! Iedereen die de tijd nam om te drinken en van het koele water te genieten, werd afgewezen. Deze mannen dachten meer aan hun eigen comfort dan aan het dreigende gevaar. Er waren slechts driehonderd mannen die het water opslurpten met de hand aan de mond, zodat zij ondertussen ook op hun hoede konden blijven voor een mogelijke aanval van de vijand. Zij hielden alles in het oog en slaagden voor de laatste proef, de 'Wie is er waakzaam?' test. Het was maar drie procent van de overgebleven strijders! Zij waren alert op gevaren en stonden klaar voor de strijd.

Helaas is er slechts een gering percentage christenen dat de laatste test kan doorstaan. Hoewel wij oog in oog met de vijand van de zielen staan, zijn wij meer met onszelf bezig en met onze eigen noden dan met het voeren van de oorlogen des Heren. Efeziërs 6 waarschuwt ons dat wij op onze hoede moeten zijn in het conflict met de vijand. Wij zijn echter niet waakzaam als wij ons meer bekommeren om ons lichamelijk welzijn dan om onze geestelijke toestand! Wij zijn niet waakzaam als wij meer denken aan onze positie in deze wereld dan aan de geestelijke gevaren die ons op school, bij ons werk, of in onze familie bedreigen! Met niet meer dan goede bedoelingen kunnen wij de strijd niet winnen, noch de test doorstaan! Wij moeten waakzaam zijn en de juiste prioriteiten stellen. Zijn wij werkelijk klaar voor de strijd?

Het legertje van driehonderd man dat overbleef, viel helemaal in het niet bij de geweldige legermacht van de vijand. Het was veel minder dan één procent van de 135.000 man van de tegenstander (Richt. 8:10). Dat moet een enorme schok voor Gideon zijn geweest, een grote beproeving voor zijn geloof! Hij zal wel dankbaar zijn geweest dat God nu niet meer zei, dat er te veel krijgsvolk was overgebleven. Maar hoe kon hij met dit kleine groepje, bewapend met horens, kruiken en fakkels, ooit de overwinning behalen? Het was geen probleem voor God, want voor Hem is niets te wonderlijk. Richteren 7 laat ons verder zien hoe de Here de overwinning behaalde met deze driehonderd mannen, die de drie onverwachte testen hadden doorstaan. Zo handelt Hij met degenen die trouw zijn. Zijn beste soldaten zijn die leerlingen in de school van God, van wie het geloof duidelijk is gebleken door de beproevingen die Hij op hun weg heeft gebracht. Ben je klaar voor de test?